

NOVIOCACTUM

Digitale nieuwsbrief van de afdeling Nijmegen van
Succulenta

Jaargang 2 nummer 7, juli 2017

Bloemetjes van een aichryson, die zich kennelijk uitgezaaid heeft tussen het glas en de rubberen afdichting van de kas van Theo.
Zie 'Een bijzondere groeiplaats' achterin dit nummer

Van en voor de afdelingsleden en
alle anderen met een warm hart voor
planten in het algemeen en
succulenten in het bijzonder.

succulenta vereniging
van cactus- en vetplantenliefhebbers

SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE AFDELING NIJMEGEN

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
voorzitter th.heijnsdijk@gmail.com

Johanna Jongekrijg 0485 - 880300
penningmeester jjongekrijg@ziggo.nl

Riet Maessen 024 – 3440425
secretaris rietmaessen@xs4all.nl

BIBLIOTHECARIS

Lieda Dekker 0487 – 561803
 liedadekker@icloud.com

REDACTIE NOVIOCACTUM

Theo Heijnsdijk 0487 – 542704
 th.heijnsdijk@gmail.com

Contributie: € 15,- per jaar.
gironummer NL25INGB0001914156 tnv 'Succulenta' afd.
Nijmegen.

Bijeenkomsten:
Elke eerste dinsdag van de maand bij HELICON opleidingen,
Marga Klompélaan 37, 6532 SB, Nijmegen. Aanvang 19.30
precies.

Uitnodiging

Op **dinsdagavond 4 juli** gaan we op kasbezoek bij Andre van Zuijlen, Hoefstraat 9, 5345 AM Oss. Let op dat je **NIET** naar de Hoefstraat in Macharen of Herpen gaat, dat is ook allebei gemeente Oss. Bij de TomTom kan je het best de postcode invoeren.

Andre heeft een kas met voornamelijk cactussen èn een kas met voornamelijk andere vetplanten. Zie de foto's voor een eerste indruk.

Welkom vanaf 19.30 uur

Op **dinsdag 1 augustus** gaan we op kasbezoek bij Ludwig Bercht.

Verslag

Kasbezoek op **dinsdagavond 6 juni** bij Gerard en Truus Hendrickx in Millingen aan de Rijn.

Bij gebrek aan een verslaggever blijft het dit keer bij een paar foto's. Gerard en Truus: hartelijk bedankt voor de ontvangst, de koffie met gebak, de drankjes, de hapjes.....enz.

Theo

Kees, Lieda, Ludwig en Mireille bij de platte bak van Gerard, wiens kruin nog net boven de pet van Kees uitsteekt.

De prachtige bedoorniging van een *Euphorbia stellata* in de verzameling van Gerard

Een *Hoodia gordonii* in de verzameling van Gerard

Bijzondere Plantenmarkt in het Kolpinghuis

Op zondag 18 juni jongstleden organiseerde onze afdeling alweer voor de 40^e keer een plantenmarkt.

Op zaterdag richten we met een groepje hardwerkende leden de zaal in. Een welkom kopje koffie onderbreekt het toch wel zware gesjouw. Even gezellig buurten en dan vooruit maar weer.

Zondag start het inrichten van de markt voor standhouders om 8.30 uur. Dan zit de sfeer er wel direct in.

Begroeting, kletspraatje, uitwisselen van nieuwtjes. Maar vooral afwachtend wat de dag zal brengen.

We komen tot de ontdekking dat zelfs **Google** via de doodle bovenaan de pagina aandacht besteedt aan onze markt. (klik op de rechtermuisknop en dan hyperlink openen om de beelden in beweging te zien).

Wij van de kassa zaten ook een beetje gespannen achter de welkomsttafel. De toegangsprijs is met 50% verhoogd. We vroegen ons af of dit effect zou hebben op het aantal bezoekers. Tegen 9u30 lopen de eerste bezoekers binnen. Daarna komt er een gestage stroom opgang.

Tegen 12 u stellen 'wij van de kassa' voorzichtig vast dat er in vergelijking met vorig jaar opmerkelijk veel jongere bezoekers langs onze tafel komen. We beginnen de vraag te stellen; 'hoe heeft U gehoord over deze markt?' Alle jongeren hebben hetzelfde antwoord en dat overvalt ons (geen Facebookgangers) toch een beetje : 'Facebook' is het antwoord. 'gevonden bij leuke activiteiten

in Nijmegen'. Sommigen lezen het bericht ook via een bijzondere Nijmeegse studenten app.

Zoals onderstaande foto (privé domein) laat zien ging men al vroeg op weg. Nieuwsgierig naar de bijzondere planten van deze markt.

Vele enthousiaste jongeren gingen al vroeg op weg om op tijd op de plantenmarkt in Nijmegen te zijn.

Een vergelijking (steekproefsgewijs): drie bezoekers kregen informatie via de posters (Theo heeft 2 dagen posters gehangen en meer dan 50 km gefietst). Ook via weekblad 'De Brug' was iemand geïnformeerd. Alle ondervraagde jongeren vonden de informatie op facebook.

Ook de sfeer in de 'markthal' lijkt door jongeren wat te veranderen. Vrolijker, jonger. Meer geïnteresseerde vragen naar "wat is dit voor plant, hoe te verzorgen tot kan ik hem in mijn vensterbank in de zon zetten?". De groep bezoekers die met een lijstje iets specifiek komt zoeken is beduidend kleiner.

Tegen 15.30 u komt er nog een enkeling binnen, de standhouders gaan inpakken. Tevreden? Ja, zeggen de standhouders, goed verkocht.

De afdeling tevreden? Ja! De entreeprijs had geen rumoer opgeleverd. Iedereen, op één bezoeker na, betaalde zonder morren de prijs.

Er waren al met al 334 bezoekers!!!!!!!

De nazit, na weer hard werken om alles op zijn plaats te krijgen en een beetje schoon te maken, was heel gezellig.

Gerrit Melissen, die van diverse leden, een deel van de overgebleven voorraad heeft opgekocht, komt erbij zitten. Hij staat op veel markten met zijn planten en de verzorging hiervan is zijn hobby. Daarnaast werkt hij er nog 60 (!) uur in een tuinbedrijf!

Google reikt ons ongevraagd een mooi thema aan voor de 'Bijzondere Plantenmarkt' in 2018: **Geef Vader een mooie 'prikkeling' cadeau! Te vinden op onze markt!**

Loes Jap-Tjong, juni 2017

PS. Dit vaasje stond tot mijn verrassing tussen de planten van Theo op zondag ochtend. Ik dacht direct: dat komt van de Ramakjes. En ja hoor een glunderende Sonja gaf dit direct toe.

En ik, ik die moeite doe om mijn glasverzameling een beetje binnen de perken te houden en zelfs van plan is er wat van weg te doen, was natuurlijk direct verkocht!

Zonder commentaar....cijfers bijzondere plantenmarkt

nr	dag	datum	jaar	aantal bezoekers	aantal meters verhuurd	toegangs prijs
11	zat	3 sept	1988	946	115	f 1,-
12	zat	2 sept	1989	559	114	f 1,-
13	zat	1 sept	1990	912	129	f 1,-
14	zat	7 sept	1991	828	114	f 1,-
15	zat	5 sept	1992	870	103	f 1,-
16	zat	4 sept	1993	731	121	f 1,-
17	zat	3 sept	1994	573	123	f 1,-
18	zat	2 sept	1995	478	120	f 1,-
19	zat	7 sept	1996	655	122	f 1,-
20	zat	6 sept	1997	298	117	f 1,50
21	zon	6 sept	1998	310	97	f 2,-
22	zon	6 juni	1999	470	96½	f 2,-
23	zon	4 juni	2000	393	111½	f 2,-
24	zon	10 juni	2001	318	96	f 2,-
25	zon	2 juni	2002	243	85	€ 1,-
26	zon	25 mei	2003	396	83	€ 1,-
27	zon	6 juni	2004	303	93½	€ 1,-
28	zon	12 juni	2005	241	67	€ 1,-
29	zon	11 juni	2006	142	71	€ 1,-
30	zon	17 juni	2007	163	60½	€ 1,-
31	zon	15 juni	2008	210	68	€ 1,-
32	zon	21 juni	2009	192	96	€ 1,-
33	zon	20 juni	2010	357	86	€ 1,-
34	zon	19 juni	2011	202	86	€ 1,-
35	zon	17 juni	2012	193	78	€ 1,-
36	zon	16 juni	2013	267	73	€ 1,-
37	zon	15 juni	2014	272	75	€ 1,-
38	zon	21 juni	2015	197	70	€ 1,-
39	zon	19 juni	2016	231	81	€ 1,-
40	zon	18 juni	2017	334	90	€ 1,50

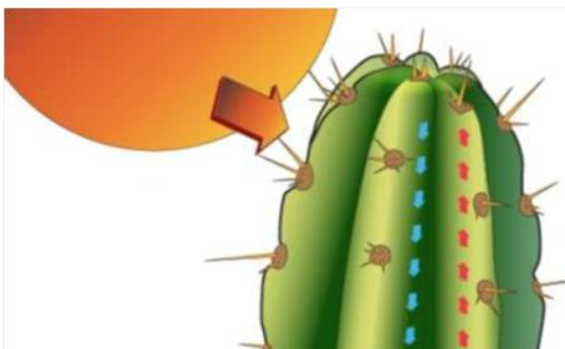
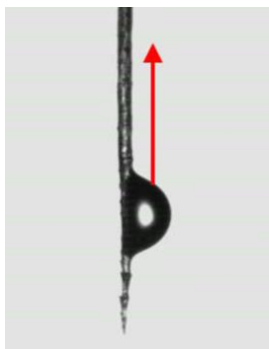
Voor u gelezen in dagblad Trouw, 11 april 2017

De westerncactus gaat de droogte bestrijden

Ylva Poelman

De bionische vrouw is een tweewekelijkse rubriek over hoe het vernuft van de natuur leidt tot technische hoogstandjes.

Deze keer: de cactus die de droogte bestrijdt.

Schijfcactussen zien eruit als struiken en oogsten water uit mist en dauw met behulp van clusters stekels. Via een bijzondere truc kan een waterdruppel tegen de zwaartekracht in naar boven kruipen.

Het is een klassieke verschijning in menig western: de cactus. Cactussen zijn er in vele vormen en maten, maar het zijn allemaal specialisten in het overleven in (zeer) droge gebieden. Om in deze dorre omstandigheden te groeien en te bloeien, hebben ze diverse vernuftige aanpassingen. Belangrijk hierbij is om op de schaarse momenten dat er vocht aanwezig is zoveel mogelijk water te verzamelen, en er vervolgens voor te zorgen zo weinig mogelijk water kwijt te raken.

Planten met veel of grote bladeren hebben als voordeel dat ze veel zonlicht op kunnen vangen. Met deze energie produceren ze via fotosynthese hun eigen voeding. het nadeel is dat het bladerdek ook veel water verdampt. Daarom hebben nagenoeg alle cactussen afscheid genomen van hun bladeren en is de groene stam verantwoordelijk voor de voedselproductie. de stam is bedekt met was, ook weer om waterverlies tegen te gaan. De voormalige bladeren hebben toch nog nut, want in sterk aangepaste vorm doen ze nu dienst als stekels die voorkomen dat liefhebbers de plant verorberen.

De meeste cactussen hebben een heel uitgebreid, maar ondiep wortelstelsel. Hiermee kunnen ze zoveel mogelijk water opnemen tijdens de sporadische regen buien. ook kunnen de planten in vochtige omstandigheden snel nieuwe wortels aanmaken. Bovendien bevatten de wortels veel zout, waardoor ze nog beter water kunnen opnemen.

De Saguaro kan tijdens een regenbui wel 760 liter water opnemen

Saguaro

De cactus bekend uit westernfilms, de saguaro, heeft nog een andere slimmigheid. Deze cactus kan meer dan 20 meter groot worden en heeft een geribbelde stam. Door deze ribbels kan de stam uitzetten en inkrimpen, net als een accordeon. Daardoor kan de saguaro grote

hoeveelheden water opslaan in zijn stam zonder te barsten. Als de stam maximaal gevuld is met water, zijn de ribbels helemaal glad gestreken. Gedurende een regenbui kan deze twintig meter hoge plant maar liefst 760 liter opnemen, genoeg om vijf badkuipen te vullen.

In droge perioden verbruikt de saguaro het water, waardoor de stam langzaam weer zijn ribbelige vorm aanneemt. De ribbels werpen dan een schaduw, waardoor de cactus deels wordt beschermt van de brandende zon. De schaduwkanten van de ribbels zijn relatief koel, terwijl de door de zon beschenen zijden relatief warm zijn. Hierdoor ontstaat in de holte tussen de ribbels een luchtcirculatie, die voor een beetje afkoeling zorgt.

Bijzondere truc

Schijfcactussen zien er uit als struiken met platte, op elkaar gestapelde schijfvormige ‘takken’. Sommige soorten hebben wel een heel bijzondere truc om aan water te komen. Zij oogsten water uit mist en dauw met behulp van clusters stekels. Druppels condenseren op de punt van de stekel en ‘kruipen’ vervolgens langs de stekel richting de stam, waar het water wordt geabsorbeerd. Dit werkt zelfs als een stekel met de punt naar beneden hangt, en de waterdruppel dus tegen de zwaartekracht in naar boven moet kruipen!

De cactus maakt hierbij slim gebruik van een aantal natuurkundige verschijnselen. Hierbij spelen de kegelvorm van de stekel, de groeven in het oppervlak en het type materiaal van de stekel allemaal een rol. Die combinatie zorgt ervoor dat een waterdruppel een grotere druk voelt aan de kant van de punt, dan aan de andere kant. Daardoor beweegt de druppel zich van de punt af en naar de cactus toe.

De natuurkundig aangelegde cactus inspireerde onderzoekers om een structuur te bouwen van kunstmatige kegelvormige stekels, gemaakt van zinkoxide. De bedoeling is dat dergelijke structuren uiteindelijk in droge gebieden, net als de cactus, water uit mist gaan oogsten. Ook al hangen ze ondersteboven.

Gezien: In museum Voorlinden (Wassenaar)

De tentoonstelling "SAY CHEESE" van de Engelse kunstenaar Martin Creed. Deze installatie uit 2008 heet "Work no 960" (Cactus plants). Dat klopt niet helemaal want er staan meerdere zuilvormige euphorbia's tussen. Een van de thema's van Creed is ordening en dat uit zich ook in zijn gewoonte om de werken te nummeren. Omdat de planten natuurlijk ook nog groeien (te zien aan de spillige toppen bij sommige planten), en omdat dat bij de ene sneller gaat dan bij de andere, moeten er soms twee planten verwisseld worden om de ordening naar hoogte te handhaven. Rechts tegen de wand is een deel te zien van Work no 1826 (1275 toilet rolls), uit een stapeling van rollen WC-papier. De onderste rij bestaat uit 50 rollen. De tentoonstelling was van 21 januari t/m 11 juni 2017.

Een bijzondere groeiplaats.

Toen ik begin mei langs mijn kas liep zag ik onderaan bij het glas een paar minieme gele vlekjes. Van dichtbij bleken het kleine bloempjes te zijn, onmiskenbaar van een aichryson. Zie de foto. Voor een idee van de grootte: op de voorgrond een 5,5 cm potje.

Van onze vakanties naar de Canarische eilanden en Madeira neem ik altijd wel wat stekjes van allerlei planten mee. Aeoniums en aichrysons wortelen hier altijd snel en de planten groeien en bloeien uitstekend. Vooral als ze in de zomer buiten staan want in de kas is het al gauw te heet. Eén van die plantjes heeft kennelijk zaad gezet en daarvan moet dan een deel in de nauwelijks zichtbare kier tussen het glas en de rubberen afdichting terecht gekomen zijn. Bijna onbegrijpelijk dat de plantjes aan een kiertje genoeg hebben om zich te ontwikkelen en zelfs tot bloei te komen.

Theo